

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.4.11.
COM(2011) 175 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002.
június 13-i tanácsi kerethatározat 2007-től való végrehajtásáról**

{SEC(2011) 430 végleges}

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	3
2.	ELŐZMÉNYEK	4
3.	JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK A TAGÁLLAMOKBAN 2007. ÁPRILIS 1. ÓTA	5
4.	AZ EURÓPAI ELFOGATÓPARANCS ÉS A BÜNTETŐELJÁRÁSOKBAN A GYANÚSÍTOTTAK VAGY VÁDLOTTAK ELJÁRÁSI JOGAINAK MEGERŐSÍTÉSE.....	6
5.	AZ ARÁNYOSSÁG KÉRDÉSE	7
6.	A TOVÁBBI MUNKA	9
1.	MELLÉKLET – Az európai elfogatóparancsra vonatkozó statisztikai adatok.....	11

1. BEVEZETÉS

Több mint hét év telt el azóta, hogy a tagállamok 2004. január 1-jén megkezdték az európai elfogatóparancsról (a továbbiakban: EEP) és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i tanácsi kerethatározat¹ (a továbbiakban: a tanácsi kerethatározat) alkalmazását. A 2005–2009 közötti időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló statisztikák² (lásd az 1. mellékletet) szerint 54 689 EEP kibocsátására és 11 630 EEP végrehajtására került sor. Ebben az időszakban a keresett személyek 51–62%-a járult hozzá átadásához, átlagosan 14–17 napon belül. A hozzá nem járulók esetében az átadás átlagos időtartama 48 nap volt. Az EEP bevezetése előtti helyzethez képest, amikor a keresett személyek átadása átlagosan egy évbe telt, ez rendkívül kedvező fejleményt jelent, és kétségtelenül tovább erősíti a személyek szabad mozgását az EU-n belül, mivel hatékonyabban biztosítja, hogy határok nyitottságával ne éljenek vissza azok, akik az igazságszolgáltatást akarják elkerülni.

Ugyanakkor az elmúlt hét év során az is megmutatkozott, hogy operatív sikere ellenére az EEP rendszere messze nem tökéletes. A tagállamok, európai és nemzeti parlamenti képviselők, a civil társadalmat képviselő csoportok és magánszemélyek egyaránt bizonyos aggályaiknak adtak hangot az EEP működésével, különösen az alapvető jogokra gyakorolt hatásával kapcsolatban. Emellett hiányosságok mutatkoznak a tanácsi kerethatározat egyes tagállamok általi végrehajtásában is.

2009. december óta, a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése és az Alapjogi Charta jogilag kötelező jellege következtében a Lisszaboni Szerződésnek a rendőrségi és igazságügyi együttműködés terén elfogadott jogszabályokra vonatkozó rendelkezései megváltoztatták a kereteket, amelyek között az EEP működik. A Szerződéssel összhangban, amikor módosítanak egy Lisszabon előtti jogi aktust, mint a tanácsi kerethatározat is, a Bizottság jogsértési eljárás indításához való joga és az Európai Bíróság hatásköre alkalmazandóvá válik a módosított jogi aktusra. E hatáskörök 2014. december 1. után, a Szerződésben rögzített átmeneti időszak lejártával mindenképpen alkalmazandóvá válnak. Emellett a tanácsi kerethatározat bármilyen módosítása azzal jár, hogy alkalmazandóvá válnak az e területen a jogszabályok elfogadására vonatkozó, a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett új szabályok. E szabályok között szerepel az Európai Parlament és a Tanács közötti együttdöntés, valamint egyes tagállamok kimaradásának lehetősége³.

A Lisszaboni Szerződés további fontos hatása, hogy jogilag kötelezővé teszi⁴ az EU Alapjogi Chartáját⁵. Ezenkívül az EU mint jogi személy csatlakozni fog az emberi jogok európai egyezményéhez⁶. A Bizottság nemrég közleményt fogadott el az

¹ HL L 190., 2002.7.18., 1. o.

² Tanács 9005/5/06 COPEN 52; 11371/5/07 COPEN 106; 10330/2/08 COPEN 116; 9743/4/09 COPEN 87; 7551/7/10 COPEN 64.

³ A Lisszaboni Szerződés 21. és 22. jegyzőkönyve értelmében az Egyesült Királyság, Írország és Dánia nem vesz részt a bel- és igazságügy területén elfogadott intézkedésekben. Az Egyesült Királyság és Írország dönthet úgy, hogy rész kíván venni valamely intézkedésben.

⁴ Az EUSZ 6. cikkének (1) bekezdése.

⁵ HL C 364., 2000.12.18., 1. o.

⁶ Az EUSZ 6. cikkének (3) bekezdése.

Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony végrehajtására irányuló stratégiáról⁷, amely megalapozza minden új és létező jogszabályi és nem-jogszabályi kezdeményezést (az EEP-t is ideértve) illetően alkalmazott megközelítését, valamint a tanácsi kerethatározat végrehajtása vagy alkalmazása során a tagállamok megközelítését is.

2. ELŐZMÉNYEK

E harmadik jelentés és az ezt kísérő szolgálati munkadokumentum számos forrásra támaszkodik: a tanácsi kerethatározat 34. cikke alapján a Bizottság által korábban, 2006-ban⁸ és 2007-ben⁹ előterjesztett jelentésekre; az Európai Unió Tanácsa által folytatott kölcsönös értékelések negyedik fordulójáról készített végső jelentésre és ajánlásokra (a továbbiakban: a tanácsi ajánlások)¹⁰, amelyet a Tanács 2010 júniusában elfogadott¹¹; egy 2009. november 5-i szakértői találkozó eredményeire; a Bizottság aktualizált információk iránti, 2009. június 30-i és 2010. június 25-i kéréseire a tagállamok által adott válaszokra; valamint adott esetben az ítélkezési gyakorlatra. A tagállamoktól eltérő tartalmú és minőségű információk érkeztek, ami megnehezítette a valamennyi tagállamra kiterjedő átfogó elemzés és összehasonlítás elkészítését¹².

Az e jelentést kísérő szolgálati munkadokumentum nagy mennyiségű információt tartalmaz az EEP tekintetében fennálló jelenlegi helyzetről. Ez segítséget jelent majd a gyakorlati szakembereknek általában, valamint a tagállamoknak 2011 júniusában, a kölcsönös értékelést követő intézkedések során, amelyekről a Tanács megállapodott¹³. A szolgálati munkadokumentum I. része rövid leíró elemzést tartalmaz azon tagállamok esetében, amelyek 2007. április óta módosító jogszabályokat fogadtak el. A II. rész áttekintést nyújt a tagállamokban fennálló jelenlegi helyzetről a tanácsi ajánlásokhoz viszonyítva. A III. rész olyan uniós jogszabályokra vonatkozó információkat tartalmaz, amelyek módosítják vagy kiegészítik az EEP-ről szóló tanácsi kerethatározatot. A IV. és az V. rész aktuális információkat tartalmaz az EEP-ről, a Schengeni Információs Rendszerről és az Eurojustról. A VI. rész az Európai Unió Bíróságának az EEP-ről szóló tanácsi kerethatározat szempontjából releváns ítéleteit mutatja be. A VII. rész felsorolja a tagállamokról szóló egyéni tanácsi értékelő jelentések hivatkozási számait, a VIII. rész pedig minden egyes tagállamra vonatkozóan táblázatos formában megadja az alábbi információkat:

- a Tanács egyéni értékelő jelentésében megfogalmazott ajánlások és adott esetben a tagállam válasza; a tanácsi kerethatározat egyes tagállamokban való alkalmazására vonatkozó általános információk, utalással a tanácsi ajánlásokban felvetett problémákra;

⁷ COM(2010) 573 végleges, 2010.10.19.

⁸ A 2006.1.24-i COM(2006)8 és a SEC(2006)79 által felülvizsgált 2005.2.23-i COM(2005)63 és SEC(2005)267.

⁹ COM(2007) 407 és SEC(2007) 979, 2007.7.12.

¹⁰ Tanács 8302/4/09 COPEN 68; 7361/10 COPEN 59; 8465/2/10 COPEN 95.

¹¹ Tanács 10630/1/10 Presse 161, 33. o.

¹² A 2009-es és 2010-es információkérésekre válaszul a Bizottság nagyon kevés információt kapott, illetve egyáltalán nem kapott információt Ciprustól, Máltától és az Egyesült Királyságtól.

¹³ Tanács 10630/1/10 Presse 161, 33. o. és 8302/4/09 COPEN 68, 23. o. — 20. ajánlás.

- a Bizottság 2007-es végrehajtási jelentésében szereplő megállapítások és adott esetben a tagállam válasza.

A IX. rész további statisztikai adatokat tartalmaz ábrák formájában.

3. JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK A TAGÁLLAMOKBAN 2007. ÁPRILIS 1. ÓTA

A Bizottság információkérésére beérkezett tagállami válaszok azt mutatják, hogy tizennégy tagállam (Ausztria, Bulgária, Csehország¹⁴, Észtország, Franciaország, Magyarország, Írország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia és Szlovénia) módosította végrehajtó jogszabályait. A Bizottság tudomásul veszi és üdvözlöi aényt, hogy számos módosítás figyelembe veszi a Tanács és a Bizottság ajánlásait. Egy tagállam (Luxemburg) 2010-ben módosította átültető jogszabályának egy cikkét, és jelenleg parlamentje előtt van egy több ajánlást tekintetbe vevő jogszabályra vonatkozó javaslat. Mint az a szolgálati munkadokumentum VIII. részében található táblázatokból megállapítható, a javulás mértékét illetően jelentős eltérések mutatkoznak az egyes tagállamok között, és nem minden ajánlás tükröződik a jogszabálysövegekben.

Tizenkét tagállam (Belgium, Ciprus¹⁵, Dánia, Németország, Görögország, Spanyolország, Finnország, Olaszország, Málta, Hollandia, Svédország, Egyesült Királyság) nem módosította vonatkozó jogszabályát, annak ellenére, hogy a Tanács és a Bizottság korábbi jelentéseiben ezt ajánlotta. Ez még sajnálatosabb azon tagállamok esetében, amelyek kapcsán a Bizottság 2007. évi jelentésében kifejezetten említette, hogy a kerethatározatnak való teljes megfelelés érdekében további erőfeszítéseket kell tenniük (Ciprus, Dánia, Olaszország, Málta, Hollandia, Egyesült Királyság).

Azon tagállamok esetében, amelyek új jogszabályt fogadtak el, az e jelentést kísérő szolgálati munkadokumentum I. része tartalmazza a módosítások rövid leíró elemzését. A szolgálati munkadokumentum VIII. részében található táblázatok részletesen bemutatják a tagállamokban fennálló általános helyzetet.

Egyes ajánlások jogszabályok helyett inkább gyakorlati intézkedéseket tettek szükségessé, és a Bizottság elismeri a tagállamok által az EEP rendszerük áramvonalasítása, valamint a képzések, tájékoztatás és kapcsolattartó pontok biztosítása terén végzett munkát. Azonban az EEP következetes alkalmazása és a kölcsönös bizalom, ami működéséhez nélkülözhetetlen, nagy mértékben attól függ, hogy a tanácsi kerethatározattal összhangban hajtják-e végre. Az átültetés terén az egyes tagállamokban jelenleg mutatkozó hiányosságokat az e jelentést kísérő szolgálati munkadokumentum áttekinthető formában bemutatja. A Bizottság bízik abban, hogy ez lehetővé teszi az érintett tagállamok számára, hogy az EEP-t végrehajtó jogszabályaikat összhangba hozzák a tanácsi kerethatározattal.

¹⁴ Csehországban jelenleg további jogszabály-módosítások kidolgozása van folyamatban.

¹⁵ Ciprustól utoljára 2009 augusztusában az a tájékoztatás érkezett, hogy új jogszabályra vonatkozó javaslatot terjesztettek elő.

4. **AZ EURÓPAI ELFOGATÓPARANCS ÉS A BÜNTETŐELJÁRÁSOKBAN A GYANÚSÍTOTTAK VAGY VÁDLOTTAK ELJÁRÁSI JOGAINAK MEGERŐSÍTÉSE**

A Bizottság üdvözli a tényt, hogy az EEP a gyakorlatban a kölcsönös elismerés sikeres eszközét jelenti, ugyanakkor tisztában van az EEP fennmaradó fogyatékoságaival, nevezetesen a nemzeti szintű végrehajtását illetően. A Bizottsághoz európai és tagállami parlamenti képviselőktől, védőügyvédektől, polgároktól és civil társadalmi csoportoktól is érkeztek beadványok, amelyek az EEP alkalmazása során felmerülő egyes problémákról számolnak be: a végrehajtó államban zajló átadási eljárás alatt nincs jogi képviselőhez való jog a kibocsátó államban; a fogva tartási körülményei egyes tagállamokban, figyelembe véve, hogy az átadott személyek néha hosszú időt töltenek előzetes letartóztatásban, továbbá az arányosság ellenőrzésének kibocsátó államok általi nem egységes alkalmazása, ami ahhoz vezet, hogy viszonylag csekély súlyú bűncselekmények esetében is átadási kérelmet nyújtanak be, amelyet a végrehajtó tagállamban – az arányosság ellenőrzése hiányában – végre kell hajtani.

Az EEP működése kapcsán felvetett problémákból úgy tűnik, annak ellenére, hogy valamennyi tagállam jogára és büntetőeljárására vonatkoznak az Emberi Jogok Európai Bírósága által érvényesített követelmények, gyakorta kétséges, hogy EU-szerte hasonló követelmények érvényesülnének. Bár az egyének az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordulhatnak az emberi jogok európai egyezményéből eredő jogok érvényesítése érdekében, ezt csak akkor tehetik, ha az állítólagos jogsértés már megtörtént, és minden belföldi jogorvoslati lehetőséget kimerítettek. Ez nem bizonyult hatékony eszköznek annak biztosítására, az egyezmény aláírói eleget tegyenek az egyezmény követelményeinek. Ez a helyzet szolgált alapul a Bizottságnak a büntetőeljárásokban a gyanúsítottak vagy vádlottak eljárási jogainak megerősítését célzó ütemterv¹⁶ végrehajtása terén folyó munkájához. Az ütemterv, amelyet a Tanács 2009. november 30-án fogadott el, (10) preambulumbekkezdésében elismeri, hogy „jelentős eredményt sikerült elérni az igazságügyi és rendőrségi együttműködés terén a büntetőeljárást elősegítő intézkedésekkel kapcsolatban. Most javítani kell az ezen intézkedések és az egyének eljárási jogainak védelme közötti egyensúlyon.” Az ütemterv, a további jogokkal való kiegészítés lehetőségét fenntartva, az alábbi hat elsőbbséget élvező intézkedést azonosítja:

- a tolmácsolás és fordítás igénybevételéhez való jog;
- a jogokról való tájékoztatáshoz való jog (jogokról tájékoztató levél);
- jogi tanácsadás a tárgyalást megelőzően és költségmentesség a tárgyalás során;
- a fogvatartott személy joga a családtagokkal, a munkaadókkal és a konzuli hatóságokkal való kapcsolattartásra;
- a veszélyeztetett gyanúsítottak védelme;
- zöld könyv az előzetes letartóztatásról.

¹⁶

A Tanács 2009. november 30-i állásfoglalása. HL C 295., 2009.12.4., 1. o.

Az első intézkedést, a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló irányelvet¹⁷ az Európai Parlament és a Tanács 2010 októberében fogadta el. A második intézkedést¹⁸ az Európai Parlament és a Tanács most tárgyalja, és a Bizottságnál folyamatban van az előkészítő munka a további intézkedéseket illetően. A jogi tanácsadáshoz való jogra vonatkozó kutatás keretében vizsgálni fogják az átadási eljárás során a keresett személy jogi képviselőének kérdését, mind a végrehajtó, mind a kibocsátó államban. A már javasolt irányelvek tartalmaznak olyan cikkeket, amelyek kifejezetten alkalmazzák az azokban foglalt jogokat az EEP-vel összefüggő ügyekre. A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló irányelv emellett javasol egy külön mintát a jogokról tájékoztató levélhez, amely kifejezetten az EEP-vel kapcsolatos ügyekre vonatkozna.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának több ítélete hiányosságokra hívta fel a figyelmet egyes uniós tagállamok büntetőit illetően¹⁹. A bíróság ítéleteiben megállapította, hogy az elfogadhatatlan fogva tartási körülmények (amelyeknek bizonyos fokú súlyosságot el kell érniük) az emberi jogok európai egyezménye 3. cikkének megsértését jelenthetik, még akkor is, ha nem bizonyított a fogvatartott megalázására vagy lealacsonyítására irányuló határozott szándék. Nyilvánvaló, hogy az EEP-ről szóló tanácsi kerethatározat (amely 1. cikkének (3) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az alapvető jogokat és az alapvető jogelveket, ideértve az emberi jogok európai egyezményének 3. cikkét) nem kötelez átadásra abban az esetben, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság az ügy összes körülményének figyelembevételével meggyőződött arról, hogy az átadás az elfogadhatatlan fogva tartási körülmények következtében a keresett személy alapvető jogainak sérelméhez vezetne.

Az EEP-vel kapcsolatos ügyekben felmerülő további probléma, hogy azokat az uniós polgárokat, akik nem abban a tagállamban laknak, ahol őket bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják, gyakran előzetes letartóztatásban tartják, főként a közösségi kapcsolatok hiánya és a szökés veszélye miatt. 2009. október 23-án a Tanács elfogadta a 2009/829/IB kerethatározatot²⁰ a kölcsönös elismerés elvének az Európai Unió tagállamai közötti, az előzetes letartóztatás alternatívájaként felügyeleti intézkedéseket elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról²¹. E tanácsi kerethatározat megteremti a lehetőséget a szabadságelvonnással nem járó felügyeleti intézkedések „áttételére” abból a tagállamból, ahol az ott lakóhellyel nem rendelkező személyt bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják, az érintett szokásos lakóhelye szerinti tagállamba. Ez lehetővé fogja tenni, hogy az érintettet a külföldi tagállamban lefolytatandó tárgyalás megkezdéséig szokásos környezetében vonják felügyeleti intézkedés hatálya alá.

5. AZ ARÁNYOSSÁG KÉRDÉSE

Az EEP alkalmazásába vetett bizalmat aláasta, hogy rendszeresen kibocsátották gyakran kifejezetten csekély jelentőségű bűncselekmények miatt keresett személyek

¹⁷ 2010/64/EU irányelv (HL L 280., 2010.10.26.).

¹⁸ COM(2010) 392 végleges, 2010.7.20.

¹⁹ Lásd többek között a Peers kontra Görögország (2001. április 19.), a Salejmanovic kontra Olaszország (2009. július 16.), és az Orchowski kontra Lengyelország (2010. január 22.) ügyekben hozott ítéletet.

²⁰ HL L 294., 2009.11.11., 20. o.

²¹ Végrehajtás dátuma: 2012. december 1.

átadására is. E tekintetben a Tanácsban a tagállami értékelések²² következtetései nyomán folytatott megbeszélések azt mutatják, általános egyetértés van a tagállamok körében a tekintetben, hogy arányossági vizsgálatra van szükség annak megelőzésére, hogy EEP-t olyan bűncselekményekre is kibocsássanak, amelyek ugyan az EEP-ről szóló tanácsi kerethatározat 2. cikke (1) bekezdésének²³ alkalmazási körébe tartoznak, azonban nem elég súlyosak ahhoz, hogy indokolják egy EEP végrehajtásával járó intézkedéseket és együttműködést. Egy EEP kibocsátása előtt számos körülményt figyelembe kell venni, így a bűncselekmény súlyosságát, a büntetés hosszúságát, olyan alternatív megközelítés létezését, amely mind a keresett személy, mind a végrehajtó hatóság számára kevésbé megterhelő lenne, valamint az EEP végrehajtásának költség-haszon elemzését. A keresett személyek szabadságára gyakorolt aránytalan hatásról van szó, ha EEP-t olyan ügyben bocsátanak ki, amelyben a(z) előzetes) letartóztatást egyébként nem megfelelőnek tekintenék. Emellett a túlságosan sok ilyen kérelem költséges lehet a végrehajtó tagállamok számára. Olyan helyzethez is vezethet, amikor a végrehajtó igazságügyi hatóságok (a kibocsátó hatóságokkal szemben) indokoltnak érzik, hogy arányossági vizsgálatot végezzenek, bevezetve ezzel egy olyan megtagadási okot, amely nincs összhangban a tanácsi kerethatározattal vagy a kölcsönös elismerés elvével, amelyen az intézkedés alapul.

A kölcsönös értékelések negyedik fordulójáról készített végső jelentésben megfogalmazott ajánlásokat követő intézkedések részeként a Tanács megállapodott az EEP-ről szóló kézikönyv módosításáról az arányosság tekintetében²⁴. Ezt a jelentést a Tanács 2010 júniusában elfogadta²⁵. A módosított kézikönyv most felsorolja az EEP kibocsátásakor mérlegelendő szempontokat és lehetséges alternatívákat²⁶. Ha a tagállamok követik a módosított kézikönyvet, úgy ez alapul szolgál majd bizonyos fokú egységességhez az arányossági vizsgálat alkalmazásának módját illetően. A Bizottság támogatja ezt a megközelítést, és felszólítja a tagállamokat, tegyenek konkrét lépéseket annak biztosítására, hogy a gyakorlati szakemberek a módosított kézikönyvet (adott esetben a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel együtt) útmutatóként használják az arányossági vizsgálat elvégzésének módját illetően.

A Bizottság véleménye szerint, tekintettel a Tanácsban az arányossági vizsgálat előnyeire és fennálló általános egyetértésre és az EEP rendszerébe vetett bizalom csorbulására abban az esetben, ha arányossági vizsgálatra nem kerül sor, alapvető jelentőségű, hogy minden tagállam végezzen arányossági vizsgálatot, ideértve azokat is, amelyek jogrendszerében a büntetőeljárás lefolytatása kötelező. A tanácsi kerethatározat a tagállamok rendelkezésére álló eszköz, amellyel akkor élhetnek, ha szükségesnek tartják, hogy egy adott személy büntetőeljárás lefolytatása vagy szabadságvesztéssel járó büntetés végrehajtása céljából a területükön tartózkodjon.

²² Tanács 8302/4/09 COPEN 68; 7361/10 COPEN 59; 8465/2/10 COPEN 95; 10630/1/10 Presse 161, 33. o.

²³ 2. cikk (1) bekezdés: *Európai elfogatóparancs olyan cselekmények esetén bocsátható ki, amelyeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a büntetési tétel felső határa legalább tizenkét havi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés, illetve ha a szabadságvesztést kiszabó ítéletet vagy a szabadságelvonással járó intézkedést már meghozták, ennek időtartama legalább négy hónap.*

²⁴ Tanács 8436/2/10 COPEN, 3. o.

²⁵ Tanács 10630/1/10 PRESSE 161.

²⁶ Tanács 8302/4/09 COPEN 68, 15. o.; 7361/10 COPEN 59, 4. o.; 8436/2/10 COPEN, 3. o.

Az elfogadott kézikönyv útmutatással szolgál ezen eszköz egységes alkalmazásához. A tanácsi kerethatározat 2. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „Európai elfogatóparancs olyan cselekmények esetén bocsátható ki ...”. E mérlegelési körbe tartozó területen belül került sor a kézikönyvben említett kérdések (többek között egy arányossági vizsgálat működése) vizsgálatára és az azokról való megállapodásra. Az EEP további működéséhez nélkülözhetetlen kölcsönös bizalom biztosítása érdekében valamennyi tagállam igazságügyi hatóságának tiszteletben kell tartania az e mérlegelési körbe tartozó területen elért megállapodásokat.

6. A TOVÁBBI MUNKA

E jelentés lehetőséget kínál arra, hogy felmérjük az EEP végrehajtása és működése terén fennálló helyzetet, amely valójában biztosítja azt az eredményes és hatékony átadási rendszert, amelyre a nyitott határok Európájában szükség van. Az e jelentés elkészítéséhez gyűjtött információk azt mutatják, hogy bár az EEP rendkívül hasznos eszközt kínál a tagállamoknak a bűnözés elleni küzdelemben, a tanácsi kerethatározat átültetése és alkalmazása terén még van mit javítani. Különösen az alapvető jogok védelmének kell központi szerepet kapnia az EEP rendszerének működése során. Intézkedésre az alábbi területeken van szükség:

- **Átültetés:** a tagállamoknak szükség esetén jogszabályokat kell elfogadniuk azon területek (ezeket az e jelentést kísérő szolgálati munkadokumentum VIII. mellékletében szereplő táblázatok részletesen meghatározzák) orvoslására, ahol végrehajtó jogszabályaik nem felelnek meg az EEP-ről szóló tanácsi kerethatározatnak.
- **Alapvető jogok:** el kell fogadni és végre kell hajtani a gyanúsítottak vagy vádlottak eljárási jogainak megerősítését célzó ütemtervből eredő intézkedéseket az alapvető jogok és szabadságok védelmének biztosítása, valamint a kölcsönös elismerésről rendelkező jogi aktusok, mint az EEP-ről szóló tanácsi kerethatározat is, további működéséhez nélkülözhetetlen kölcsönös bizalom javítása érdekében.
- **Arányosság:** indokolt, hogy az igazságügyi hatóságok csak akkor használják az EEP-t, ha az átadási kérelem az ügy összes körülményeire tekintettel arányos, és az összes tagállamban egységes módon arányossági vizsgálatot folytassanak. A tagállamoknak konkrét lépéseket kell tenniük annak biztosítására, hogy a gyakorlati szakemberek a módosított kézikönyvet (adott esetben a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel együtt) útmutatóként használják az arányossági vizsgálat elvégzésének módját illetően.
- **Képzés:** a 2011 szeptemberére tervezett, az európai igazságügyi képzésről szóló bizottsági közlemény a tervek szerint foglalkozni fog az igazságügyi hatóságok és gyakorló jogászok számára biztosítandó, az EEP végrehajtásáról, valamint a gyanúsítottak és vádlottak eljárási jogainak erősítését szolgáló új intézkedésekről szóló külön képzések szükségességével. Az igazságügyi hatóságoknak biztosított képzés nélkülözhetetlen az egységesség biztosításához többek között olyan kérdésekben, mint az arányossági vizsgálat alkalmazása a különböző tagállamokban. A Bizottság megjegyzi, hogy az Európai Igazságügyi Hálózat 2011-ben új honlapot indít, amely hasznos eszközt jelent majd annak

biztosítására, hogy az igazságügyi hatóságok megfelelő információkhoz jussanak az EEP-ről.

- **Kiegészítő jogszabályok végrehajtása:** 2004 óta jelentős munka folyt a problémák azonosítása és az EEP rendszerének javítása terén. Négy olyan tanácsi kerethatározat (ezeket a szolgálati munkadokumentum III. része részletesen bemutatja) elfogadására került sor, amelyek érintik az EEP működését. Ezek az intézkedések a büntetések átadásával, a vádlott távollétében hozott ítéletekkel, a joghatósági összeütközésekkel és az igazságügyi felügyeletet elrendelő határozatok elismerésével foglalkoznak. A tagállamok általi gyors végrehajtásuk tovább javíthatja az EEP működését a gyakorlatban.
- **Statisztikák:** most már több évnnyi statisztikai adat áll rendelkezésünkre a tanácsi bűnügyi együttműködési munkacsoport által 2005 áprilisában kidolgozott kérdőívre²⁷ adott válaszok alapján. Eddig a kérdőívre adott válaszokat a 2005–2009. közötti évek esetében összesítették és tették közzé²⁸ (lásd e jelentés 1. mellékletét és a szolgálati munkadokumentum IX. részét). A statisztikai elemzés céljára rendelkezésre álló adatokban azonban jelentős hiányosságok mutatkoznak. Ennek számos oka van. Nem minden tagállam szolgáltatott rendszeresen adatokat, és a tagállamoknak nincsen közös statisztikai eszköze. Emellett az éves tanácsi kérdőívre adott válaszok eltérő értelmezéseket tükröznek. Ezenkívül arra utaló jelek vannak, hogy a 17. cikkben rögzített kötelezettség ellenére nem jelentik a határidők be nem tartásának minden esetét az Eurojust felé (lásd a szolgálati munkadokumentum V. részét). A Bizottság felszólítja a tagállamokat, hogy tegyenek eleget bejelentési kötelezettségüknek. Az átfogó statisztikák nélkülözhetetlenek az EEP sikereinek és hiányosságainak megfelelő értékeléséhez egyaránt. Feltétlenül szükséges, hogy a tagállamok teljes körű statisztikai adatokat szolgáltatassanak, különösen azok, amelyek eddig nem ezt tették. A Bizottság mindent megtesz az EEP-vel kapcsolatos statisztikákra vonatkozó kérdőív hiányosságainak orvoslása érdekében, és vizsgálni fogja, hogyan javítható a statisztikai adatgyűjtés.

Az EEP sikerét és fennmaradó hiányosságait egyaránt elismerve a Bizottság üdvözli a rendszer javítása érdekében jelenleg folyamatban levő munka mennyiségét. Az EEP innovatív és dinamikus eszköz. 2004-es bevezetése óta hozzáférhető és hatékony mechanizmust kínál az igazságügyi hatóságoknak annak biztosítására, hogy a bűnelkövetők ne kerülhessék el az igazságszolgáltatást, bárhol is rejtőznek az Európai Unión belül. Az EEP működését azonban folyamatosan szigorúan ellenőrizni kell. A Bizottság továbbra is figyelemmel fogja kísérni ezen eszköz működését az e jelentésben tárgyalt kérdések tekintetében, és a további tapasztalatok fényében – a jogalkotást is ideértve – minden lehetséges megoldást tekintetbe vesz majd, miközben szem előtt tartja a Lisszaboni Szerződés teremtette új helyzetet.

²⁷ Tanács 8111/05 COPEN 75.

²⁸ Tanács 9005/5/06 COPEN 52; 11371/5/07 COPEN 106; 10330/2/08 COPEN 116; 9743/4/09 COPEN 87; 7551/7/10 COPEN 64.

1. MELLÉKLET – AZ EURÓPAI ELFOGATÓPARANCSRA VONATKOZÓ STATISZTIKAI ADATOK

(a COPEN 52 REV 59005/5/06, a COPEN 106 REV 511371/5/07, a COPEN 116 REV 210330/2/08, a COPEN 87 REV 49734/4/09 és a COPEN 64 REV 47551/7/10-ből származó adatok alapján)

Az átadási eljárás átlagos időtartama

Azokban az ügyekben, amikor az érintett hozzájárult az átadáshoz (a letartóztatás és a keresett személy átadásáról hozott határozat közötti idő), az átadás átlagos időtartama:

2005: 14,7 nap. **2006:** 14,2 nap. **2007:** 17,1 nap. **2008:** 16,5 nap. **2009:** 16 nap.

Azokban az ügyekben, amikor az érintett nem járult hozzá az átadáshoz (a letartóztatás és a keresett személy átadásáról hozott határozat közötti idő), az átadás átlagos időtartama:

2005: 47,2 nap. **2006:** 51 nap. **2007:** 42,8 nap. **2008:** 51,7 nap. **2009:** 48,6 nap.

A „hozzájárulós” átadások aránya

Az átadásukhoz hozzájáruló átadott személyek aránya:

2005: 51 %. **2006:** 53 %. **2007:** 55 %. **2008:** 62 %. **2009:** 54 %.

Európai elfogatóparancsok a tagállamokban – A kibocsátott európai elfogatóparancsok („kibocsátott”) és a keresett személy tényleges átadásához vezető európai elfogatóparancsok („végrehajtott”) száma 2005-től 2009-ig

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	ÖSSZES EN
<i>2005 kibocsátott</i>			4	64		38	38	519	1914	29	121	44	44	500	42	42	1	373	975	1448	200		81	56	86	144	131	6894
<i>2005 végrehajtott</i>			0	19		10	12	54	162	6	57	3	10	69	24	23	0	30	73	112	38		10	14	37	10	63	836
<i>2006 kibocsátott</i>			168	52		42	53	450	1552	43		20	65	538	35	115	4	325	391	2421	102		67	111	69	137	129	6889
<i>2006 végrehajtott</i>			125	19		15	4	62	237	20		2	14	57	22	55	3	47	67	235	52		14	23	37	27	86	1223
<i>2007 kibocsátott</i>			435		1785	31	83	588	1028	35		20	97	316	44	373	3	403	495	3473	117	856	54	208	84	170	185	10883
<i>2007 végrehajtott</i>			66		506	14	16	59	345	14		4	16	60	15	84	1	17	47	434	45	235	8	71	43	22	99	2221
<i>2008 kibocsátott</i>			494	52	2149	46	119	623	1184	40		16	140	348	40	975	2		461	4829		2000	39	342	107	190		14196
<i>2008 végrehajtott</i>			141	26	624	22	10	93	400	13		3	22	68	22	205	1		28	617		448	11	81	44	40		2919
<i>2009 kibocsátott</i>	508		439	96	2433	46	116	489	1240	33		17	171	354	46	1038	7	530	292	4844	104	1900	27	485	129	263	220	15827
<i>2009 végrehajtott</i>	73		67	51	777	21	19	99	420	16		3	40	84	26	149	2	0	37	1367	63	877	6	79	47	28	80	4431